

Mange ældre skifter til privat hjemmehjælp

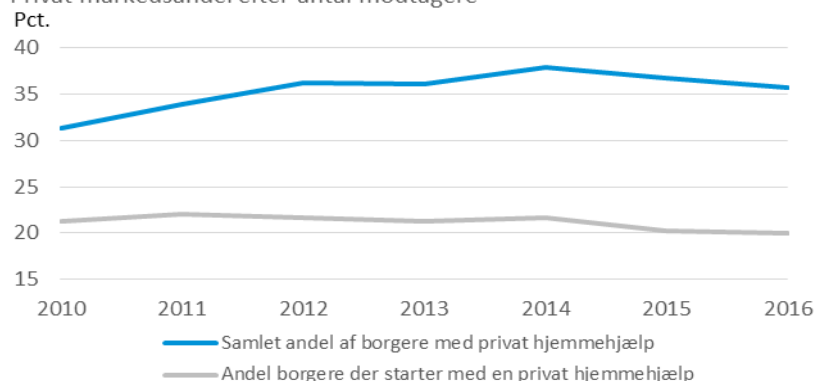
Mange ældre skifter den kommunale hjemmehjælpsleverandør ud med en privat leverandør efter den første tid. Sådan har det været længe, og det indikerer, at borgernes frie valg reelt ikke er så frit, når de i første omgang skal vælge plejeleverandør.

Borgerne vælger det private tilbud over tid

Over tid skifter mange hjemmehjælpsmodtagere den kommunale leverandør ud med en privat. Når borgere i første omgang skal have hjemmehjælp, vælger 20 pct. til at starte med en privat, mens de resterende 80 pct. får en kommunal leverandør. Hvis det var repræsentativt for alle hjemmehjælpsmodtagere ville den samlede andel af borgere med privat hjemmehjælp også være 20 pct. Men denne andel var imidlertid oppe på 35,7 pct. i 2016. Det viser, at mange

Tilvalg af privat leveret hjemmehjælp

Privat markedsandel efter antal modtagere

Kilde: Danmarks Statistik

borgere, der først får kommunal hjælp, efterfølgende skifter kommunen ud med en privat leverandør.

Tilvalget af de private forøges

Det ses også i figuren, at den samlede andel af borgere med privat hjemmehjælp er steget fra 2010 til 2016. I den samme periode har der været et mindre fald i den private markedsandel af borgere, der starter med en privat hjemmehjælp. Det vil sige, at forskellen også er steget over tid, hvilket tyder på, at borgerne i stigende grad har valgt de private leverandører til.

Manglende kendskab til borgernes frie valg

Der er flere mulige årsager til, at borgerne med tiden skifter over til de private leverandører. For det første er der ifølge tal fra Ældreministeriet 30 pct. af hjemmehjælpsmodtagerne, som ikke ved, at de faktisk har et frit leverandørvalg. Det manglende kendskab gælder især for de ældste (85 år og derover), men blandt de yngste (67-79 år) er der stadig mere end en fjerdedel, der ikke er bekendt med det frie valg.

De 30 pct. af hjemmehjælpsmodtagerne, der ikke er bekendt med deres frie valg, har i praksis ikke et frit valg. For hvis borgere ikke foretager et aktivt valg af leverandør, tildeles de i dag automatisk hovedleverandøren, som i Danmark almindeligvis er den kommunale leverandør. Det begrænser konkurrencen om den service og kvalitet, som borgerne modtager.

Borgerne ønsker frit valg

En del af borgerne har dermed ikke et reelt frit valg, når de i første omgang skal vælge leverandør af hjemmehjælp. Det er til trods for, at netop det frie valg har stor værdi for de ældre. Tal fra Ældreministeriet viser nemlig, at 70 pct. af hjemmehjælpsmodtagerne mener, at det frie valg er vigtigt eller meget vigtigt.

Det nuværende frie valg er begrænset

En anden forklaring kan være, at det frie valg er begrænset, da ganske få kommuner har valgt at give borgerne frit valg af leverandør inden for rehabilitering, genoptræning og hjemmesygeplejen. Konsekvensen er, at borgerne i kommunerne uden frit valg inden for disse ydelser dermed ikke også kan vælge at få deres genoptræning, rehabilitering eller hjemmesygepleje leveret af den samme private leverandør.

Hvis en borger til at starte med eksempelvis både behøver genoptræning og praktisk hjælp, er der en ulige tilskyndelse til at vælge en kommunal leverandør, fordi de private ikke har mulighed for at tilbyde begge ydelser i ét sammenhængede plejeforløb.

Få kommuner har udvidet det frie valg

Antal kommuner med frit valg inden for hjemmesygepleje, rehabilitering og genoptræning

Antal kommuner med frit valg af leverandør

Hjemmesygepleje	10
Rehabilitering	30*
Genoptræning	8

Kilde: Kilde: Svar på SUU spørgsmål 446 alm. del (2015/16)

Anm.: Dertil kommer to kommuner, som ved afdækningstidspunktet har annonceret en udvidelse af det frit valg, og et par kommuner, som har frit valg af leverandør på visse af indsatserne i det samlede rehabiliteringsforløb.

Det giver den private leverandør ringere mulighed for at kunne tilbyde borgerne en sammenhængende hjælp, mens det skaber et større unødigt behov for koordinering mellem borgeren, den private leverandør og kommunale leverandør.

Høj tilfredshed med de private leverandører

En tredje forklaring er, at de ældre ikke er tilstrækkeligt tilfredse med den service, de får fra den kommunale leverandør og derfor ønsker at skifte til en privat. Tal fra Ældreministeriet viser, at tilfredsheden hos ældre, der får praktisk hjælp leveret fra de private leverandører, generelt er højere sammenlignet med dem, der får hjælpen fra de kommunale leverandører. Særligt når de ældre skal vurdere om leverandørerne overholder de aftalte tidspunkter, hjælpens ensartethed og antallet af medarbejdere er der en klar større andel, som er meget tilfredse med de private leverandører.

Overordnet fremgang i tilfredshed

Endeligt er forskellen på tilfredsheden mellem de kommunale og private leverandører generelt blevet mindre med årene, hvilket taler for, at konkurrencen mellem kommunale og private leverandører er med at til øge kvaliteten og styrke fokus på borgernes ønsker og behov.